

19970701

INŠTITUT ZA GOZDNO IN LESNO GOSPODARSTVO

61001 Ljubljana, Večna pot 2, p.p. 523-X, telefon: 268-963

Avtor(ji): mag. Dušan JURC

Naslov: Bolezen azalej in škodljivci na hrastu

Kraj, leto: Ljubljana, 1997

ODC GDK 453 : 176.1 Quercus sp. (049.3)

Ključne besede: hrast, listi, Caliroa, poškodbe, azaleja, Exobasidium vaccinii, poškodovanost drevja

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE

Večna pot 2, 61000 Ljubljana, p.p. 523-X, Slovenija
telefon: 386 61 + 1231343
telefax . 386 61 + 273589

Poročevalska, diagnostična in prognostična služba za varstvo gozdov
Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdarstvo BF
Večna pot 2
1000 Ljubljana

Jožica Tarman, dipl. inž. gozd.
Semesadike Mengeš
Prešernova cesta 35
1234 Mengeš

Zadeva: Bolezen azalej in škodljivci na hrastu

Dne 1. 7. 1997 smo ob obveznem spomladanskem zdravstvenem pregledu gozdne in okrasne drevesnice Mengeš našli na hrastovih sejankah in presajenkah vseh starosti poškodbe listov in ličinke škodljivca, ki ga nismo poznali. Na listih azalej v kontejnerjih pa smo našli nabuhline, ki jih povzroča gliva. Pošiljamo podatke o povzročiteljih in o možnostih zatiranja.

Hrastovi listi so značilno obžrti tako, da sta spodnja povrhnjica in mezofil lista požrta, ostala je zgornja povrhnjica. Listi imajo zato do dva cm velike rjave pege, ki jih je na posameznem listu malo ali pa več. Obžiranje zmanjšuje listno površino in slabi sadike. Na posamičnih listih smo našli značilne sluzaste, svetleče ličinke zelene ali zeleno sive barve, ki so podobne majhnim polžem. Po teh značilnostih lahko ugotovimo, da škodljivec spada v rod *Caliroa*. Vrsta, ki smo jo pred nekaj leti našli na češnjevih listih v drevesnici Mengeš je *Caliroa cerasi* (češnjeva grizlica) in ličinka te vrste je črna. Ličinke na hrastovih listih so svetlo zelene do sivo zelene in gre za drugo vrsto, vendar zaradi nam nedostopne strokovne literature vrste ne moremo določiti (določili jo bomo naknadno). Verjetno ima, kot češnjeva grizlica, tudi ta vrsta več rodov (dva ali tri) v letu in ker lahko močno zmanjša listno površino, priporočamo, da jo zatirate. Uporabite lahko pripravke na osnovi sintetičnih piretroidov, organskih fosfornih estrov ali karbamatov. V letošnjem letu škodljivca zatirajte le v primeru, če bi se pojavila nova generacija, pomembno pa je pravočasno zatiranje v naslednjem letu. Po izkušnjah hrvaških entomologov (prof. dr. Hraševac) je velika verjetnost množičnega napada tega škodljivca v naslednjem letu, zato bodite pozorni na začetke pojava škodljivca in ga zatrite takoj po prvih poškodbah listja.

Na listih azalej (predvsem na *Azalea cremensina*) so nabuhline, najprej svetlo zelene ali rožnate barve, ko so starejše pa imajo bel poprhl. Tkivo lista je izjemno odebeljeno in nabreklija je

lahko nekajkrat večja kot je zdrav list. Kasneje se okuženi list posuši. Bolezen imenujemo slečeva bulavost, povzroča pa jo gliva *Exobasidium vaccinii*. Taksonomija te vrste še ni jasna, menijo pa, da je *E. vaccinii* zbirna vrsta, ki vključuje vsaj 8 doslej opisanih vrst (*E. rhododendri*, *E. arctostaphyli*, *E. azaleae*, *E. japonicum* itd.). Biologija te glive še ni razjasnjena, verjetno pa prezimuje v brstih in kot gniloživka, ali pa oblikuje trajni micelij in sistemsko okužuje stebila in liste. Zato tudi ni jasnih navodil o možnostih zatiranja. Priporočajo odstranjevanje okuženih listov in njihovo sežiganje še preden postanejo bele (takrat prične gliva oblikovati trose). Nato rastline poškropimo s cinebom ali z bakrenoapneno brozgo (ali z drugimi bakrovimi pripravki). Ponovno škropimo naslednje leto ko azaleje in rododendroni začno odganjati liste in sicer dvakrat v presledku 14 dni.

sestavil:

mag. Dušan Jurc

direktor:

prof. dr. Milan Hočevár

Ljubljana, 2. 7. 1997